



İSLAM'DA EDEP VE HAYÂ

Başkalarına Edepli ve Hayâlî Davranma

Kutsal Değerlere Edepli ve Hayâlî Davranma

3.2. Başkalarına Edepli ve Hayâlî Davranma

Ne dersiniz?



Misafirlige gittiğiniz bir evde maddi durumu iyi olmayan ev sahipleri utana sıkıla hazırladıkları yemeği önünüze getirdiler. Size pek çekici gelmeyen, çeşidi az olan bu yemekten daha iyilerini de yediğiniz olmuştu. Nasıl davranırdınız? Yandaki örnek olay size bu konuda nasıl bir fikir veriyor?

Bir gün Peygamberimiz misafir olduğu bir evde, ev halkından yiyecek ekmek ve katık istedi. Onlar da: ‘Evde sirkeden başka katık yok.’ dediler. Resulullah (s.a.) sirkenin getirilmesini istedi, sonra da “Sirke ne kadar güzel bir katıktır” diyerek onu ekmekle yemeye başladı. (Müslim, Eşribe, 167-169; Ebû Dâvûd, Et’ime, 39)

**Dinimizin bizden istediği,
edebe aykırı uygun harekete
etmemiz ve kendimizi
başkalarının yerine
koymamızdır.
Örneğin herkesin girdiği bir
sıraya aradan girmemeli,
kimsenin hakkını
yememeliyiz. Sırada hakkı
yenenlerden biri de biz
olsaydık bu hoşumuza
gitmezdi.**

İNSANA SAYGI



Şimdi!



Başkaları ile güzel bir üslupla konuşmalı dedikodu yapmamalıyız. Allah Kur'an-ı Kerim'de insanların aralarını düzeltmemizi ve adil olmamızı ister. Başkaları ile olan ilişkimizde kardeş olduğumuzu unutmamamızı isteyerek şöyle buyurur:

“Müminler ancak kardeştirler. Öyleyse kardeşlerinizin arasını düzeltin. Allah'a karşı gelmekten sakının ki size merhamet edilsin.”
Hucurat suresi 10

TEMEL HADİS

Bir kimsenin, pişirdiği güzel bir yemeğin kokusu komşusuna gider mi, acaba onların canı da çeker mi diye düşünmesi komşuluk adabındandır.

Hz. Peygamber'in Ebu Zer'e yaptığı şu tavsiye bize bu konuda yol göstermektedir:

“Ey Ebu Zer! Çorba pişirdiğin zaman suyunu çok koy! Sonra da komşularını şöyle bir düşün ve gerekli gördüklerine güzel bir şekilde takdim et!”
(Müslim, Birr, 143)

**Bir gün Peygamberimiz
mescide girdiğinde,
nezaket kurallarını henüz
öğrenmemiş ve yeni
Müslüman
olmuş bir kimsenin,
burnunu sildiği bez
parçasını yere attığını
görür. Bunu yapan kişiye
dönerek onu nezaketle
uyarır. Şöyle der:
“Bir daha böyle yapma.”**

Afzalur Rahman, Siret Ansiklopedisi , III/192

Toplum içinde edepli olmanın diğer bir belirtisi de herkes tarafından kullanılan eşya, araç-gereç ve mekânlara zarar vermemektir. Onları kendi malımız gibi korumaktır. Herkese ait olan okul, cami, park ve yolları kirletmek, buralara zarar vermek edebe aykırı ve utanılacak bir durumdur. Bunu yapan kişi toplumun tümüne karşi saygısızlık yapmıştır. Unutulmamalıdır ki kendisi de o toplumun bir ferdidir. Yani aynı zamanda kendine karşi da saygısızlık yapmış olur.



Düşünelim

**Edep sahibi bir çocuğun
anne-babasına karşı
konuşmasında nelere
dikkat etmesi gerektiğini
düşününüz.**

**Düşüncelerinizi
arkadaşlarınızla
paylaşınız.**



3.3. Kutsal Değerlere Edepli ve Hayâlî Davranma



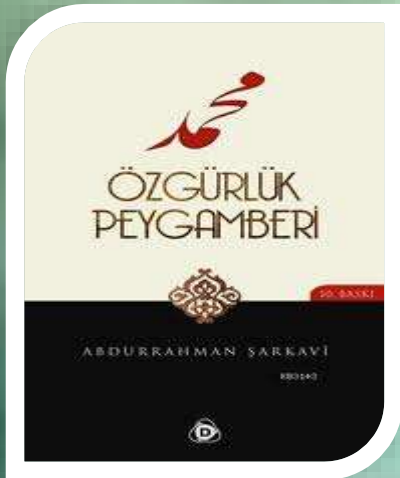
Ne dersiniz?

**Biri sizin çok değer
verdiğiniz bir şeye
kötü sözler söylese
neler hissederdiniz?**

Her insanın önem verdiği, kutsal saydığı değerler vardır. Herkes önemli saydığı bu kutsal değerlere karşı saygılı olunmasını ister. Örneğin Müslümanlar için kutsal sayılan camilere girmek isteyen bir yabancı ayakkabısını çıkarır. Belli bir yaptırımı olmasa da bunu saygısından dolayı yapar. Nasıl ki kendi kutsal değerlerimize saygılı olunmasını istiyorsak aynı şekilde bizler de başkalarının değerlerine karşı saygılı olmalıyız.



Üç büyük dinin yüzyıllarca birlikte yaşadığı bir coğrafyada yaşıyoruz. Müslümanı, Hıristiyanı ve Musevisiyle bir arada yaşayan toplumumuz birbirinin değer verdiği kutsal günlerine dikkat etmiştir. Hıristiyan, Musevi ve Müslümanlar birbirlerinin dinî bayramlarına ve özel günlerine saygılı olmuşlar, birbirlerini incitecek davranışlardan kaçınmışlardır. Örneğin ramazan ayında iftara çağrılan farklı dinlere mensup insanların Müslümanlarla aynı anda iftar etmeleri hoş bir davranıştır. Ya da yine ramazan ayında bir Hıristiyanın evinin dışında bir şeyler yememesi güzel bir jesttir.



Kutsal değerlerimizin başında Rabbimiz ve ona olan görevlerimiz gelir. Allah'a karşı edepli ve hayâlı davranmalı, bunun için de kulluk görevlerimizi yerine getirmeliyiz. Namaz kıldığımızda onun huzurunda olduğumuzu hissetmeli, ona saygıda kusur etmemeliyiz.

Namazı bozan durumlar diye rendiklerimiz

Allah'ın huzurunda dikkatimizi dağıtacak şeyler olduğu için konulmuş yasaklardır. Ayrıca Allah'ın yasakladığı işleri yaptığımızda ona karşı mahçup olacağımızı ve işlediğimiz günahın utancıyla karşısına ıkamayacağımızı unutmamalıyız.



**Hız. Peygamberimiz bir gün arkadaşlarına
“Allah’tan gerektiği şekilde hayâ edin.
der. Bunun zerine arkadaşları
“Ey Allah’ın Resulü, zaten hayâlı
davranıyoruz, elhamdülillâh”
diye karşılık verirler.**

**Peygamberimiz Allah’tan hayâ etmenin
ne demek olduğunu şöyle açıklar:
“O sizin anladığınız utanma hissi
değildir. Allah’tan gereği biçimde hayâ
etmek demek; baştan ayağa tüm
organlarını her türlü günah ve haramdan
korumak, ölümü ve kabir hayatını hep
hatırlamaktır. Ahireti isteyen, dünyanın
(harama götüren gereksiz) ssn
bırakır. Kim bu şekilde davranırsa
Allah’tan gereği biçimde hayâ etmiş
olur.”**

Tirmiz, Kıyamet, 24

TEMEL AYET

**“Şüphesiz Allah ve melekleri Peygamberi överler: Ey inananlar! Siz de onu övün, ona salat ve selam getirin.”
(Ahzab suresi, 56. ayet.)**

ALLAHÜMME SALLİ
ALA SEYYİDİNA
MUHAMMEDİN VE ALA
ALİ SEYYİDİNA
MUHAMMED(S.A.V)

Kur'an-ı Kerim'de Hz. Muhammed (s.a.)'e karşı saygıda kusur edilmemesi, davranışlarda edepli olunması konusunda şöyle buyrulur:

“Ey iman edenler!

Seslerinizi, Peygamber'in sesinin üstüne yükseltmeyin.

Birbirinize bağırdığınız gibi, Peygamber'e yüksek sesle bağırmayın, yoksa siz farkına varmadan yaptığınız güzel işlerden aldığınız sevaplarınız boşa gider. ..”

Hucurat suresi 2-3



SaLat Ve SeLam oLsun

Allah'ın edepli olunmasını istediği diğer bir değerimiz de Kur'an-ı Kerim'dir. Kur'an-ı Kerim Allah'ın mesajlarını iğerir.

İbadetler de kutsal değerlerimizin bir parçasıdır. Ayrıca cami ve mescitler gibi ibadetlerin yapıldığı mekânlar da kutsaldır. Maddi değerlerimizin yanında fikir ve inançlarımızla ilgili değerlerimiz, örf âdetlerimiz de önemlidir. Herkes için maddi-manevi tüm değerler saygı gösterilmeye layıktır



Düşünelim

Her ülkenin kendine ait bir bayrağı ve marşı vardır. Bir yerde millî marş okunurken ve göndere bayrak çekilirken orada bulunanlar bayrağa yönelerek sessizce bekler veya okunan kendi marşlarıysa ona eşlik ederler. Başka hangi manevi değerler karşısında ne tür edep kurallarına uygun davranışlar vardır? Düşününüz...



“2003’ten beri hizmete devam”

*Ek işimiz değil,
Tek işimiz...*

TIKLAYINIZ
DAHA FAZLA
DÖKÜMAN İÇİN

 **DDY** YAYINLARI
İnönü M. Turgutreis C. No:63 İZMİR

 **dindersi.com**
— 2003’den beri —

0 505 979 88 88 - 0 555 153 08 74